

W dniu 3-go maja.

Za czasów niewoli był dzień 3-ei maja jedyną reprezentatywną rocznicą ogólnonarodową, nielącą łączącą tradycję państwową z wolą odzyskania państwa. Po odzyskaniu niepodległości przybyły rocznice nowe — obok 3-go maja, który nie stracił nic ze swe go historycznego i aktualnego znaczenia — przybył 11-ty listopada, przybył 15-ty sierpnia.

3-ei maja — święto tradycji państwowej, prawa, testamentu w najcięższych chwilach przekazanego następnemu pokoleniu — 11-ty listopada, święto spełnienia tego testamentu, odzyskania bytu państwowego — 15-ty sierpnia, rocznica zwycięskiej obrony odzyskanego państwa.

Historja swojemi zarządzeniami a naród swojemi czynami i wolą podnosi szare daty kalendarza do godności dygnitarzy. Cyfry dni, daty miesięcy przyoblekają się w purpurę dostojności, stają się klejnotami w skarbcu pamiątek narodowych, holdem oddawanym przeszłości, nakazem na przyszłość.

Pokaż mi co przechowujesz w najpewniejszej skrytce twej pamięci, powiedz mi co czujesz, a powiem ci kim jesteś. Odnosi się to do jednostki, odnosi się również do narodu.

Z konstelacji dat, stanowiących zespół rocznic danego narodu, można odczytać jego charakter, kierunek jego dążeń, istotę jego pojęć o celach, do których zmierza, o obowiązkach, które jednostka ma wobec społeczeństwa. Jest to rezultat ustawicznego plebiscytu duchowego: naród z pośród swoich dziejów wybiera to, co uważa za najważniejsze, i przekazuje następnym pokoleniom, jako przedmiot czci i jako drogowskaz.

Weźmy przykład, stwierdzający plastycznie prawdziwość twierdzenia. Francja, ciesząca się nieprzerwanym bytem państwowym, obchodzi przedewszystkiem rocznicę swoich rewolucyj, swoich zwycięstw wewnętrznych w walce o wolność ducha, o prawa obywatela. Ale obok tego święci również rocznice zwycięskich walk w obronie państwa, rocznicę Joanny d'Arc, dzień 11-go listopada, zwycięskiego zawieszenia broni, konkludującego wojnę światową.

Dzieje Polski układały się tragicznie. Obrona państwa przed podziałem, przed zagładą — dążenie do niego w dniach nie woli — obrona i organizowanie

organizmu państwowego po odzyskaniu niepodległego bytu — oto osnowa zasadnicza polskich dziejów. Wyraża się to w charakterze rocznic narodowych, w świętach prawa, wskrzeszenia, zwycięskiej obrony.

Rocznice te są przypomnieniem i wyobrażeniem dramatycz-

nych przełomów dziejowych. Przywodzą na pamięć chwile, w których naród, stojąc na krawędzi bytu i niebytu, rozplomieniał się entuzjazmem, napięciem najwyższemu uczucia, woli i rozumu, aby bronić podstaw swego istnienia.

Ukazują one i wielbią ducha

improwizacji, ducha śmiałej, męskiej inicjatywy, która lwim skokiem atakuje nagromadzone w ciągu wielu lat trudności i zjawiające się nagle niebezpieczeństwa — i w jednym błysku ukazuje tężyznę narodu, zdrowie jego instynktów i moc jego woli w decydujących chwilach.

Trzy „K” niemieckiego pacyfizmu.

Ostatnio wyszły na jaw nieznanne dotychczas szczegóły o niemieckich zbrojeniach na morzu, świadczące o intensywnych przygotowaniach wojennych. Świeżo spuszczone na fale trzy krążowniki są ostatniemi słowem techniki i pomysłowości wojennej. Żadne państwo nie posiada

tak skoncentrowanych okrętów wojennych. Krążowników tych jest trzy. Nazwy wszystkich zaczynają się na K. Jeden nazywa się „Köln”, drugi „Karlsruhe”, trzeci „Königsberg”. Pod względem pojemności odpowiadają one przepisom zawartym w traktacie wersalskim, lecz są naj-

niebezpieczniejszą machiną wojenną, wiele groźniejszą od floty innych państw. Niebezpieczeństwo ich tkwi w konstrukcji. Każdy z tych okrętów może odbyć drogę z Niemiec na Daleki Wschód i z powrotem bez potrzeby uzupełnienia opału. Tego nie jest w stanie dokonać żaden okręt wojenny na świecie.

Krążownik, jako typ okrętu wojennego, przeznaczony do służby wywiadowczej, obserwacyjnej i do niszczenia statków nieprzyjacielskich, musi posiadać szybki bieg, rozległe pole działania i wielką szybkość nawet na wzburzonem morzu. Te właśnie zalety posiadają w wysokim stopniu nowe niemieckie krążowniki. Okręty te zaopatrzone są w motory systemu Diesela. Zastosowanie tego rodzaju motorów dało właśnie przez wagę pomysłowości inżynierji niemieckiej nad paragrafami traktatu wersalskiego. Motoryzacja bowiem okrętów daje ogromną oszczędność na tonnażu, zarówno pod względem paliwa, jak i mechanizmu pędnego, w przeciwieństwie do kotłów parowych i zapasów węglowych. Działają na krążownikach są również ostatniemi słowem techniki wojennej. Są to działa szybkostrzelne systemu Kruppa, wysyłające osiem pocisków na minutę. Łącznie każdy z tych okrętów może oddać 72 strzały na minutę. Ponadto krążowniki te są zaopatrzone w armaty przeciwlotnicze i łodzie torpedowe.

Oddawna dochodziły nas wieści o niemieckich zbrojeniach na morzu, tem groźniejszym dla nas, że odpowiedni dygnitarze Rzeszy nawet w enuncjacjach oficjalnych nie taili, iż zbrojenia te skierowane są przedewszystkiem przeciw państwu polskiemu. Jest to zaledwie jedno ogniwo wśród prac zbrojnych Rzeszy Niemieckiej. Przypominamy sobie bowiem jeszcze rewelacje o niemieckich fortyfikacjach nad wschodnią granicą, pamiętamy także o setkach i tysiącach organizacji niemieckich o charakterze rzekomo sportowym, a w gruncie rzeczy szkolonych pod wojskowemu. Wiemy także o ogromnych sumach jawnych i zatajonych w budżecie Rzeszy, a przeznaczonych na cele zbrojeń przez rząd i parlament niemiecki, że te same, które tak biadają nad wzrostem bezrobocia i nędzy państwa Hinderburga.

Nie możemy jednocześnie zapomnieć o faktu, że dzisiejsze Niemcy są stolicą międzynarodowego socjalizmu, który z dziwną wstrzemięźliwością przesłonił sobie oczy na zbrojenia Niemiec. Nie możemy też zapominać tego, że ci sami niemieccy socjaliści starannie umacniali w wierze pacyfistycznej swych „młodszych braci” i Polski, że kiwali nader chętnie głowami nad widowiskiem „Ręce łamiące karabiny”, jakim ich swego czasu podczas wizyty tow. Loebego w Polsce udelektowali towarzysze z polskiej partji socjal. Nadomiar złego stwierdzić musimy, że żadne i polskich pism socjalistycznych w obawie narażenia się towarzyszon niemieckim nie miało dotychczas odwagi wspomnieć w jednym choćby artykule o niemieckich zbrojeniach na lądzie, czy morzu.

Stulecie francuskiej legji cudzoziemskiej.

W miejscowości północno - afrykańskiej, Sidi bel Abbes, odbyło się odsłonięcie pomnika poległych „Legjonu cudzoziemskiego”, które stanowiło główny punkt obchodu 100-lecia tej ciekawej instytucji, utworzonej w r. 1831 przez króla francuskiego Ludwika Filipa. Na obchód ten przybyło z różnych stron świata wielu b. legionistów, jako gości rządu francuskiego.

Legjon cudzoziemski, przeznaczony do walki przedewszystkiem ze szcepami afrykańskimi jest czymś w rodzaju dawnej kozaczyzny za czasów Polski. Przyjmuje się do niego ochotników, bez pytania, jakiej są narodowości i co ich do legjonu przynęcało, bez stwierdzania, czy nazwi-

sko, przez nich podane, jest prawdziwe i czy nie zostało zapisane w kronikach karnych.

Ochotnicy jednak przez cały czas służby kontraktowej poddani są niesłychanie ostrej dyscyplinie, a znani są z dzikiej waleczności, trzy mają się zaś razem nie patriotyzmem, tylko tradycją legjonu, składającą się z amerykańców, angiłków, hiszpanów, niemieców, polaków, rosjan, holendrów i włosków, o których nikt nieraz nie dowiaduje się, nawet po ich śmierci, kim byli w ewylnem życiu. Żołnierzem np. w legjonie cudzoziemskim był pewien wybitny, potem biskup i pewien członek rodziny Wilhelma II.

Złoty widelec w rękach dyplomaty

Niezwykły incydent w sowieckim pałacu.

Moskwa ma obecnie nielada sensację. Z pewnej okazji rząd sowiecki urządził w jednym z zarekwirowanych pałaców uroczyste przyjęcie dla zaproszonych gości, z udziałem dyplomatycznych przedstawicieli państw zagranicznych. Przyjęcie urządzono z niezwykłym przepychem. Nakrycia były ze złota i kryształów.

M. in. na przyjęciu był obecny poseł angielski sir Ovey. Nagle, gdy angielski dyplomata podniósł widelec z pewną potrawą do ust, ze zdziwioną miną zaczął oglądać widelec przez dłuższą chwilę, co spowodowało ogólne zamieszanie wszystkich obecnych. Po chwili ambasador an-

gielski mileząc i trzymając widelec w rękę, opuścił bankiet, co oczywiście przyczyniło się do jeszcze większego zamieszania. Wyjaśniło się, że cała złota zastawa, składająca się z widelców, nożów i łyżek była ozdobiona herbem angielskim, t. j. lwem z tarczą i z napisem, stwierdzającym przynależność tej zastawy do poselstwa angielskiego w Rosji carskiej. Następnie podczas dalszych dochodzeń ustalono, że właśnie ta zastawa była skradziona podczas pogromu przez tłum komunistów gmachu poselstwa angielskiego w Leningradzie w październiku 1917 roku.

Warszawskie tow. kopalni węgla i zakł. hutniczych

osiągnęło w 1930 r. zysk 1.357.794 zł.

W Warszawie odbyło się walne zebranie warszawskiego towarzystwa kopalni węgla i zakładów hutniczych.

Sprawozdanie za rok operacyjny 1930 wskazuje na wyjątkowo ciężki okres dla przemysłu górniczo-hutniczego, spowodowany przedewszystkiem ogólnym przesileniem gospodarczym, które odbiło się w znacznym stopniu na zbycie węgla, oraz na niesprzyjające warunki atmosferyczne, gdyż po wyjątkowo ostrej zimie 1928-29 roku, zima następna odznaczała się niezwykłą łagodnością.

Okoliczności te zmniejszyły w roku sprawozdawczym przychód ze sprzedaży w porównaniu z r. 1929 o

sumę 4.000.000 zł., podczas gdy suma rozchodu, składająca się w dużej części z pozycji stałych, skureczyła się tylko o 1.500.000 zł.

Wobec niepomysłnej konjunktury zakładów, zysk brutto za rok operacyjny wyniósł zł. 1.357.794,05, który walne zebranie w całości przekazało na rachunek amortyzacji zakładów.

W wyniku wyborów do zarządu wybrani zostali, pp.: Edward Natanson (prezes), dr. Wacław Fajans, dr. Edward Rose, inż. Witold Sagajłło i Witold Szebeko, do rady zaś pp.: Antoni Wieniawski, Jan Hołyński, Leopold Jan Kronenberg, Jerzy Lempicki i Witold Świerczyński.

MAGAZYN BŁAWATNY
M. Kępiński
BĘDZIN
Kołatąja 36.

POLFCA:

Krepony od zł. 1.50 do 1.60
Szt. Jedwabie „ 1.90 „ 2.80
Woolo od zł. 2.50 „ 6.50
Markizety „ 3.00 „ 6.50

KINO Momus
Pogoń.
Telefon 7-75.

Od piątku dnia 1-go do niedzieli 3-go maja
„PENSJONARKI“
Romanse studentek dzisiejszej doby. — W roli głównej: GRETA MOSHEIM, ASTA GRUNDT, MAŁGORZATA LONNER, ARNOLD KORF, ANGELO FERRARI i inni.
Nadprogram arcywesoła farsa w 3 aktach.
W niedzielę o godzinie 11 rano **poranek dla młodzieży** w programie poranku film polski.
ANONSI Od piątku 8 maja „ROMANS PANNY OPOLSKIEJ“.

KINO „PAW“
W Strzem eszycach

TYLKO 2 DNI: w sobotę 2 i niedzielę 3-go maja r. b.
Wielki przebój sezonu! Dramat o wysokiej wartości artystycznej z życia szerokich stepów i wolnej duszy — kiczackiej. Prawdziwa pieśń żywiołów pt. —
„ZIELONA BRYGADA“
(Pieśń Kozaków Dońskich)
W rolach głównych asy filmu europejskiego: I. K. SAMPORSKI, H. A. SCHLETTOW i LIEN DEYER.
Początek seansów w dni powszednie od godz. 6-ej, w niedziele od godz. 4-ej. Ceny miejsc od 1 zł. 50 gr. do 75 gr.

UWAGA!! OKAZJA NA LATO!!! UWAGA!!
Każdy Czytelnik powinien tę okazję wykorzystać.
Biorąc pod uwagę niską bawełny i ogólny kryzys gospodarczy firma „POLSKA POMOC“ wysyła każdemu po niebywale taniej cenie, jakiej dotąd nie było,
25 metrów towaru za 22 złote
a mianowicie: 7 mtr. krepny, materiał praktyczny i mocny do prania, na 2 letnie suknie damskie, 6 mtr. zefiru angielskiego w wąskie lub szerokie paski oraz kratki na dzienne męskie koszule, suknie damskie lub dzieciinne, 6 mtr. płótna kremowego na koszule męskie, damskie, dzieciinne oraz prześcieradła i pościel dobrą lub 6 mtr. płótna niebieskiego na całe, duże, męskie robocze ubranie i 6 mtr. ręcznikowego na 5 dobre, długie ręczniki.
Do powyższego kompletu dodajemy dla reklamy zupełnie darmo 2 kawałki mydła pachnącego, toaletowego. To wszystko razem wysyłamy tylko za 22 zł. za zaliczką pocztową po otrzymaniu listownego zamówienia. Płaci się przy odbiorze towaru. — Kupujący nie nie ryzykuje, gdyż o ile towar nie podo ba się, przyjmujemy go z powrotem, a pieniądze natychmiast zwracamy. — Ci, którzy nadesła 3 zł. nie płać kosztów opakowania i opłaty pocztowej.
UWAGA!! Chcecie zarobić pieniądze, omijajcie pośredników i przekupniów, a napiszcie zaraz do naszego składu fabrycznego
„POLSKA POMOC“ — ŁÓDŹ, Pl. Dąbrowskiego Nr. 3.

Premja
100.000 złotych na nr. 112612
oraz kilka tysięcy wygranych po zł. 50.000. — 10.000. — i t. d. na kilka milionów złotych
padły w ubiegłej 22 ej Loterii Państw. w znanej ze swego szczęścia najpopularniejszej kolekturze Polski zachodniej

W. KAFTAL I SKA
KATOWICE, św. Jana 16
ODDZIAŁY: Król. Huta, Wolności 26, Tarnowskie Góry, Krakowska 7, Bielsko, Wzgórze 21, Grynia, Starowiejska.
Szczęście stale sprzyja naszym graczom!
Niech więc każdy kupi u nas
LOS DO I-szej KLASY 23-ej LOTERII.
Główna wygrana zł. 1.000.000
Co drugi los wygrywa!
Cena losów: 1/4 zł. 10.—, 1/2 zł. 20.—, 1/1 zł. 40.—
Çiągnięcie już dnia 19 i 21 maja r. b.
Wielokrotnie padły już u nas główne wygrane!
Listowne zamówienia załatwiamy szybko i dokładnie

MYDŁO KANTOROWICZ

tylko z wyrymaczka

Kto chce być bogatym

powinien kupować obuwie w znanej firmie
MAGAZYN OBUWIA
J. MROZIEWICZ i S-ka
DĄBROWA, ul. 3-go Maja 14 (Dom ludowy)
Na sezon wiosenno-letni nadszedł świeży transport wykwintnego obuwia męskiego i damskiego najmodniejszych modeli.
Przyjdź i przekonaj się. — — — Ceny przystępne.

Parowa Cegielnia „DZWON“
Dzierżawcy Jakób i Józef Erlich
w BĘDZINIE
ul. MOSTOWA 9. Tel. biura 6-00, m. 5-80 i 2-24.
Dostarcza po cenach konkurencyjnych w najlepszym gatunku cegłę maszynową (klinkier), cegłę szamotową ogniotrwałą, płyty szamotowe dla majstrów piekarskich o wytrzymałości do 30 stożków Segera oraz wszelkie zaprawy szamotowe.

MAGISTRAT MIASTA CZELADZI
ogłasza
konkurs na stanowisko buchaltera
z płacą miesięczną w/d X względnie IX grupy plac urzędników państwowych z 15 proc. dodatkiem komunalnym.
O posadę tą ubiegać się mogą buchalterzy z trzyletnią praktyką samorządową, posiadający: obywatelstwo polskie, wykształcenie średnie wzgl. przynajmniej 6 kl. gimn. i odpowiednie kursy buchalteryjne.
Podania poparte wymaganymi świadectwami składać należy w biurze Magistratu, pokój Nr. 9, w terminie do dnia 10 maja r. b.
Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.
Sekretarz Magistratu: (—) J. TAJCHMAN.
Kierownik Tymczas. Zarządu Miasta Czelandzi (—) R. PIWOWAR.

PROSZEK „KOGUTEK“
DLA DOROSŁYCH
USUWA NA JUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY

Ostrzeżenie.
Chcąc nabyć proszki od bólu głowy z „KOGUTKIEM“ „Migreno - Nervosin“ należy ządać takowych w oryginalnych opakowaniach Gaseckiego, znanych od lat trzydziestu. Przy zakupie proszków z „Kogutkiem“ „Migreno - Nervosin“ zwracajcie uwagę na opakowanie i odrzucajcie uporcezywie polecane proszki ludzaco do naszych podobne. Oryginalne opakowania po 5 proszków — pudełko 75 groszy.

Tabletki od Bólu Głowy
dla dorosłych
Kogutek-Migreno-Nervosin
(20 x 0,5)
Na wszelki oryginalnej tabletki jest wyłożony napis: MIGRENO-NERVOSIN — GASECKI, ul. SŁONIMSKA 107, — WARSZAWA.
APTEKA MAG. GASECKIEGO, — WARSZAWA.

Osoby, dla których przyjmowanie proszku stanowi pewną trudność, mogą używać proszek „KOGUTEK“ „MIGRENO - NERVOSIN“, w formie tabletki. Opakowania po 20 tabletek w pudełku. Cena zł. 1,50 gr. Żądajcie tabletek „Kogutek - Migreno - Nervosin“ w oryginalnem opakowaniu Gaseckiego.

Nikiowanie, — miedziowanie, srebrzenie, złocenie i odnawianie nakryć stołowych
wykonywa:
FABRYKA GALANTERJI METALOWEJ GOLDBERG i KUCYŃSKI
SOSNOWIEC,
Piłsudskiego — Przejazd 3, telefon 5 46.

Gluchota
uleczalna. Wynalazek Eufonja zdemontrowany specjalistom. Usuwa przy tępiomy słuch, szum, cieknięcie uszów. Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnej pouczającej broszury. Adres:
EUFONJA
LISZKI — KRAKÓW.
Nawozy sztuczne
poleca skład apteczny A. D. Rosenbluma, Czelandź. Rynek. 13.

Nauka i wychowanie

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekulowicza, Warszawy, Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości ku pieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, ekonomji. Po ukończeniu egzaminu. Żądajcie prospektów.
BEZ NAUCZYCIELA nauka: literatury polskiej, łaciny, historii, geografji, matematyki, języków obcych, buchalterji, korespondencji, techniki, muzyki etc. Szczegółowy katalog wysyła gratis wydawnictwo „Pomoc Szkolna“ Wajnera, Warszawa, Bielańska 5/72.

ZAWIADAMIAMY, że rozpoczęły się zapisy na Koncesjonowany Kurs nauki pisania na maszynach w Sosnowcu, ul. Warszawska Nr. 12, w podwórzni w biurze „Pomoc“. Warunki bardzo przystępne, czesne za całkowity Kurs wynosi zł. 30. Po ukończeniu świadectwa i praktyka biurowa bezpłatnie. Zapisy odbywają się codziennie od godz. 9-ej do 6-ej wieczorem. Nadmieniamy, że Kursy nasze zostały przeniesione z lokalu przy ulicy 1-go maja Nr. 14.

Koncesjonowane kursy

pisania na maszynach czynne codziennie. Wpisy i informacje w księgarni „Polonja“, Sosnowiec, Hale „Rozwoju“.

POSADY I PRACE

500-800 zł. zarobi każdy miesięcznie odwiedzając klientelę prywatną. Podać adres do Administracji „Expresu Zagłębia“ w Sosnowcu pod „Akwizytor“.
POTRZEBNA panienska do dzieci na przychodnie. Sosnowiec, Piłsudskiego 42, I piętro Jędrzejewska.
POTRZEBNA dziewczyna do dziecka, z dobrymi świadectwami. Sosnowiec, Mościckiego, cukiernia, „Roman Ney“.
JEST poszukiwana dobra siła fryzjerska damska — manieurzystka na wyjazd do Szczawnicy. Zgłoszenia, Sienkiewicza 4, fryzjer.
CHŁOPCY do malowania potrzebni. Sosnowiec, Żytnia 13, warsztat mechaniczny.
DO jednej osoby potrzebna samodzielna na służącą z dobrem gotowaniem. Szeze głowe oferty pisemne z referencjami do administracji pod L. 970.
POTRZEBNY wspólnik z kapitałem 1500 zł. i współprac. Wiadomość w administracji.
FRYZJERKA - manieurzystka potrzebna. Będzin, Kołtataja, Prokopowicz.
ZARAZ poszukiwani samodzielni inspektorzy organizatorzy na powiaty: Będziński, Olkusi, Miechowski, do sprzedaży maszyn do szycia i wirówek, zabezpieczenie konieczne. Pisemne zgłoszenia: Myszków, skrytka poczt. 36.

